

לכבוד
גבי מיכל הלפרין, עו"ד
הממונה על התחרות

ג.ג.

הנדון: דרישה לקיום הליך צו מוסכם בעניין מכירת גז על ידי השותפות במאגר תמר

סימוכין: פנייתנו למשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי) ב-30 במרץ 2020; פנייתנו לנציגי הממשלה בנושא הפרת מתווה הגז ב-14 במאי.

אנו מתכבדים לפנות לכבי' בעניין הבא:

מזה חודשים ארוכים, פועל צוות המורכב מנציגי הממשלה מול מונופול הגז, בניסיון למנוע פגיעה נוספת בתחרות, לאחר שנטען כי השותפות במאגר תמר, דלק קידוחים שותפות מוגבלת (להלן "דלק קידוחים") ונובל אנרג'י מדיטרניאן בע"מ (להלן "נובל אנרג'י"); ביצעו לכאורה תיאום מחירים, במכרז לרכישת גז טבעי של חברת החשמל לישראל (להלן – "חברת חשמל") וכן הפרו לכאורה את תנאי מתווה הגז והחלטות הממונה על התחרות.

למעשה, מתקיים להבנתנו, בבירור זה משא ומתן בין הממשלה לבין חברות הגז שבסופו צפוי להיקבע מחיר גז בו ימכרו כ-BCM 2-4 לחברת החשמל. עם זאת, נראה כי הליך הזה עלולות להיות השלכות רחבות בהרבה ומרחיקות לכת על מחיר הגז הטבעי למשק הישראלי לשנים קדימה וכן ליוקר המחיה ולמבנה משק הגז הטבעי.

משכך, אנו קוראים לכבי' לקיים את הדברים במסגרת של "צו מוסכם" כפי שהוא מוגדר בחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (להלן "חוק התחרות") – לפי התנאים הנדרשים בחוק התחרות ובשקיפות מקסימלית.

פעילות הצוות הממשלתי מול חברות הגז

1. פעילות הצוות הממשלתי החלה בין השאר בעקבות תלונה של השותפות הנוספות במאגר תמר, ישראלמקו נגב 2 שותפות מוגבלת (להלן "ישראלמקו") ותמר פטרוליום בע"מ (להלן "תמר פטרוליום"). על פי טענות ישראלמקו ותמר פטרוליום, כפי שפורסמו בתקשורת, נובל אנרג'י ודלק קידוחים פעלו לסכל את מאמצי שותפות תמר לזכות בחוזה נוסף מול חברת החשמל; זאת לאור עניינן של האחרונות לקדם את מכירות שותפות לווייתן, בהן מחזיקות בחלק גדול יותר. ישראלמקו ותמר פטרוליום היו מעוניינות למכור גז לחברת החשמל במחיר נמוך יותר של \$4.3 ליחידת חום, לעומת המחיר ששווק במכרז בו זכתה לווייתן – כ-\$4.79.
2. בחודש אפריל 2020 פורסם כי רשות התחרות הקצתה לחברות הגז תקופה מוגבלת לפתור את הסכסוך ביניהן על מנת להימנע מנקיטת עמדה רשמית בעניין הפרת מתווה הגז והחלטות הממונה.

3. לפי דיווחי חברות הגז, נראה כי בסוף מאי הוגש לאישור המאסדרים מתווה עקרונית מוסכם לשיווק משותף ממאגר תמר.¹ בימים האחרונים פורסם, כי רשות התחרות בראשותך דחתה את טיוטת ההסכם בין חברות הגז שהוגשה לאישורה, לאחר שבטיטת ההסכם הופיע הסדר במסגרתו קבעו השותפות בתמר "מחיר מינימום", שאם הגז יימכר במחיר הנמוך ממנו ישלמו השותפות הנוספות בתמר פיצוי לדלק קידוחים ונובל אנרגי.

על רשות התחרות לקיים הליך של צו מוסכם

4. אומנם רשות התחרות דחתה את הנוסח הנוכחי של ההסכמות בין חברות הגז ולא הגיעה להסדר עם החברות – אך גם כל הסדר שיתרקם בעתיד בין הממשלה לחברות הגז, ויכלול הסכמות על מחיר הגז ומגבלות שיוטלו על החברות, יעלה חשש להסכמות שאינן עולות בקנה אחד עם האינטרס הציבורי. זאת מאחר והסדר זה והשיח בין הממשלה לחברות הגז שקדם לו, מתקיימים הרחק מהעין הציבורית.

5. נזכיר כי התנהגות חלק מהשותפות במאגר תמר עולה לכדי הפרה פלילית לכאורה של חוק התחרות ובפרט סעיף 29, כפי שמפורט במכתבנו שבסימוכין מה-30 במרץ. וכך, כאשר מתנהל הליך להסדר מול גורם מפוקח על רקע הפרות של חוק התחרות, כלי האכיפה העומד לרשותה של רשות התחרות הינו **צו מוסכם** לפי סעיף 50 לחוק, המאפשר לממונה להציע הסדר עם החברות המפירות לפיו לא יינקטו צעדי אכיפה פליליים, ובתמורה החברות המפירות מתחייבות לתנאים שונים.

6. **אלא שצו מוסכם יש לבצע על פי הליך תקין כמפורט בסעיף 50 לחוק: העמדת ההחלטה לשימוע ציבורי; וקבלת אישור בית המשפט. לא בכדי החוק איננו מסמיך את הממונה להגיע להסכמים עם חברות שהפרו לכאורה את החוק או את הוראות הממונה, ללא ביקורת שיפוטית, ובלא כל ביקורת ציבורית לגוף ההסכמה.**

על הצורך בשיתוף הציבור בהגעה להסכמים שלטוניים אין חולק: ראו לעניין זה, ד"ר שרון ידן במאמרה²: "הספרות והפסיקה בתחום הרגולציה ההסכמית, המתקמות בשנים האחרונות, ברקע מדגישות את חשיבותם של השקיפות והשיתוף הציבוריים בחוזים רגולטוריים. לאלה עומד החשש שהרגולטור המנהל משא ומתן עם גורמים פרטיים במסגרת יצירתו של החוזה הרגולטורי חשוף להשפעה יתרה של הגורם הפרטי המתדיין עימו. לכך מצטרף הצורך לסכל עסקאות רגולציה מוטות הנובעות מקשרי הון-שלטון פסולים ולמנוע מראית עין של שחיתות, שבכוחה להוביל לאובדן אמון הציבור במנהל".

לאור זאת, אנו קוראים לך לפעול בהקדם לקיום הליך צו מוסכם ולפרסום שימוע ציבורי בעניין ההסדר המתגבש בין המאסדרים לשותפות תמר. זאת, כפי שהתנהל בדיונים סביב מתווה הגז, כאשר ההסדר המתגבש מהווה הלכה למעשה עדכון ותיקון של המתווה.

בברכה,

אריאל פז-סוויצקי

מרב דוד

מנהל מחקר

סמנכ"לית

¹ הודעת דלק קידוחים לבורסה 31.5.2020 אסמכתא 2020-01-054651 : <https://maya.tase.co.il/reports/details/1298371/1/0>

² ד"ר שרון ידן, "צו השעה: שיתוף הציבור בצו מוסכם"

<https://hamishpat.colman.ac.il/wp-content/uploads/2019/10/שרון-ידן.pdf>

העתקים

עו"ד מאיר לוין - המשנה ליועץ המשפטי לממשלה

אודי אדירי – מנכ"ל משרד האנרגיה

עדי חכמון – סגנית הממונה על התקציבים